

Konkurs zadań astronomicznych

Na rozwiązania zadań A 21 i A 22 czekamy do 1 grudnia 2009 r. (decyduje data stempla pocztowego) pod adresem:

Centrum Astronomiczne
im. Mikołaja Kopernika
ul. Bartycka 18
00-716 Warszawa

z dopiskiem na kopercie „Konkurs Deltą”.

A 21. W chwili lokalnej północy żeglarz stwierdził, że wysokość dolnego brzegu tarczy Słońca wynosi $h = 13^\circ 28'$. Deklinacja środka tarczy Słońca wynosiła wtedy $\delta = 20^\circ 24'$, a średnica tarczy Słońca $2r = 32'$. Przyjmujemy, że refrakcja atmosferyczna R zależy od obserwowanej wysokości według przybliżonego wzoru $R = 1' \operatorname{ctg} h$. W jakiej szerokości geograficznej był żeglarz? [1 pkt]

A 22. Kiedy Gwiazda Barnarda (najszybsza gwiazda na niebie) znajdzie się najbliżej Słońca? Jej ruch własny to $\mu = 10,34''$ rocznie, paralaksa $p = 0,545''$, a prędkość radialna $v_r = -110$ km/s. W jakiej będzie wtedy odległości? [2 pkt]

Rozwiązania zadań z numeru 9/2009

A 17. Ciśnienie na powierzchni Ziemi wynosi 1 atm, czyli nad każdym centymetrem kwadratowym powierzchni jest kilogram powietrza. Zatem masa atmosfery wynosi tyle kilogramów, ile centymetrów kwadratowych ma powierzchnia Ziemi, czyli $5,1 \times 10^{18}$ kg.

A 18. Skoro wielkości gwiazdowe m i natężenia światła I wiążą zależność $m = -2,5 \log I$, więc $I_1 = 0,000759$, $I_2 = 0,001585$, skąd

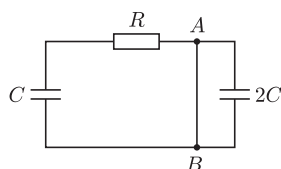
a. $-2,5 \log(I_1 + I_2) = 6,57$ mag.

b. Mniejsza gwiazda przesłania $1/6^2 = 0,0278$ powierzchni tarczy olbrzyma, zatem łączna jasność wyniesie $-2,5 \log(I_1 + 0,278I_2) = 7,74$ mag.

Zadania

Redaguje Ewa CZUCHRY

Rys. 1

F 751. Kondensator o pojemności C rozładowuje się przez opór R i łącznik AB (rys. 1). W momencie, w którym prąd rozładowywania miał natężenie I_0 , łącznik AB przepalił się. Jaka ilość ciepła wydzielili się w układzie od chwili przepalenia?

Rozwiązanie na str. 4

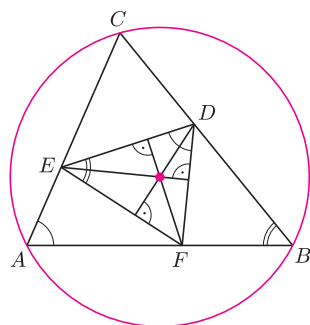
F 752. Kondensator został naładowany do $U_0 = 100$ V, a następnie podłączony do opornika. W pierwszej chwili na oporniku wydzielilo się ciepło $W_1 = 1$ J, a w następnym takim samym przedziale czasu wydzielilo się ciepło $W_2 = 0,3$ J. Wyznaczyć pojemność kondensatora.

Rozwiązanie na str. 24

Redaguje Waldemar POMPE

M 1258. Udowodnić, że dla każdej liczby całkowitej $n > 1$ istnieje taki zbiór S_n składający się z n różnych liczb całkowitych dodatnich, że dla każdych dwóch różnych liczb $a, b \in S_n$ liczba ab jest podzielna przez $(a - b)^2$.

Rozwiązanie na str. 7

Rys. 2

M 1259. Dany jest trójkąt ostrokątny ABC . Punkty D, E, F leżą odpowiednio na bokach BC, CA, AB , przy czym $\sphericalangle FDE = \sphericalangle BAC$ oraz $\sphericalangle DEF = \sphericalangle ABC$ (rys. 2). Dowiedz, że punkt przecięcia wysokości trójkąta DEF pokrywa się ze środkiem okręgu opisanego na trójkącie ABC .

Rozwiązanie na str. 5

M 1260. Liczba całkowita $n > 1$ ma tę własność, że liczba $2^n + n^2$ jest liczbą pierwszą. Wykazać, że liczba n jest nieparzystą wielokrotnością liczby 3.

Rozwiązanie na str. 24